

การประเมินผลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ หน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

Evaluation of Strategic Management System of Offices under Songkhla Provincial Health Office

ทรรวิช คำเจริญ¹, วรางคณา จันทร์คง², สมโภช รติโอพาร³

Tutsawich Kamcharoen, Warangkana Chankong, Sompoch Rationan

(Received: March 25, 2020 ; Accepted: March 11 , 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ (2) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ประชากรที่ศึกษาคือผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาจำนวน 95 คน โดยเก็บทุกหน่วยประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด และแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.966 และ 0.970 ตามลำดับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพอยู่ในระดับสูงและผ่านเกณฑ์ในทุกด้าน และ (2) ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ พบว่า ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ คือ คู่มือใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพและการประชุม/อบรม และผู้กำหนดนโยบายควรใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยตรง โดยมีข้อเสนอแนะคือคู่มือควรเพิ่มเติมรายละเอียดเชิงลึกในเชิงปฏิบัติมากขึ้น และควรมีการกระตุ้นให้ผู้กำหนดนโยบายใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมากขึ้น

คำสำคัญ การประเมิน, ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ, ซิปป์ โมเดล

Abstract

This evaluation research was aimed to (1) evaluate the context, input, process and product of strategic management system (SMS), and (2) study the problems, obstacles and suggestions for solving the problems of SMS in affiliated agencies belonging to Songkhla Provincial Public Health Office. The research populations were SMS users in affiliated agencies belonging to Songkhla Provincial Public Health Office in amount of 95 people which all population units were collected. The research tools composed of 2 sets of questionnaires and interview forms which their validities were qualified by professional reviewers, showing the reliability and alpha-coefficient as 0.966 and 0.970, respectively. Data analysis using content analysis and the descriptive statistic as percent, mean and standard deviation were used. The findings revealed that (1) the evaluation of context, input, process and product of SMS showed the high-level score and all criteria were passed, and (2) regarding the study on problems, obstacles and suggestions for solving the problems of SMS, the results found that the major problems and obstacles were the SMS handbook, the meeting/seminar course, and the policy makers should apply the SMS directly. The suggestions from this study composed of the practical in-depth details should be added in the handbook and the policy makers should be encouraged to use the SMS more.

Keywords: Evaluation, Strategic Management System (SMS), CIPP Model

¹ นิสิตหลักสูตร ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศได้สร้างการเปลี่ยนแปลงในทุก ระดับ ตั้งแต่ระบบสังคม องค์การธุรกิจ และปัจเจกชน โดย เทคโนโลยีสารสนเทศกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยน ความสัมพันธ์ภายในสังคม การแข่งขัน และความร่วมมือทาง ธุรกิจ ตลอดจนกิจกรรมการดำรงชีวิตของบุคคลให้แตกต่างจาก อดีต ผู้บริหารและบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ใช้ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มขีดความสามารถของการบริหารงาน ของผู้บริหาร และสามารถประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีประโยชน์ต่อ ผู้ใช้งาน ดังนี้ 1) สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่าง รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ 2) ช่วยในการกำหนดเป้าหมายกล ยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติการ 3) ตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4) ช่วยในการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 5) ช่วย วิเคราะห์ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น 6) ช่วยลดค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงาน นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้บริหารเข้าถึงข้อมูล ประกอบการวางแผน ตรวจสอบการดำเนินงาน ค้นหาสาเหตุ และทำการแก้ปัญหา ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ แต่พบปัญหาที่นาเป็นห่วงเกี่ยวกับการใช้ระบบ สารสนเทศ คือ คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในศักยภาพและ ขอบเขตการใช้งานระบบสารสนเทศบุคลากรบางส่วนขาดความ เข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใ้ งานระบบสารสนเทศไม่ยอมรับและไม่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง และผู้บริหารหลายคนยังติดอยู่กับระบบงานที่เชื่องช้า ไม่ ยืดหยุ่น ไม่ยอมรับ และกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ทำให้การพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งาน ล่าช้า⁽¹⁾ และ พบว่า ปัญหาจากระบบสารสนเทศ อาจเกิดจากผู้ วางนโยบายและนักวางแผนหรือผู้บริหารระดับต่าง ๆ อาจไม่ ทราบแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ มีช่องว่างระหว่างผู้ผลิต สารสนเทศ และผู้ใช้สารสนเทศ ปัญหาการผลิตผลงานให้เป็น ภายที่เข้าใจง่าย การเก็บรวบรวมสารสนเทศไม่ทันสมัย ไม่ทัน ต่อเหตุการณ์ สารสนเทศที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ไม่ตรงกัน และ สารสนเทศที่มีอยู่สำหรับการตัดสินใจยังไม่สมดุล สารสนเทศ บางประเภทได้รับการพัฒนาไปอย่างดี ในขณะที่สารสนเทศที่

จำเป็นบางประเภทไม่มีเลย การบริหารในปัจจุบันมีลักษณะ ซับซ้อนมากขึ้น ต้องการความรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น มีการ แข่งขันมากขึ้น ข้อมูลสารสนเทศจึงมีความจำเป็นมากถึงกับมีผู้ กล่าวกันทั่วไปว่ายุคนี้เป็นยุคของการบริหารด้วยระบบ สารสนเทศ⁽²⁾

ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เป็นโปรแกรมที่ กระทรวงสาธารณสุขสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการ กำกับ ติดตาม โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ของ หน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข ตามกรอบยุทธศาสตร์ สาธารณสุข แผนงาน โครงการหลักกระทรวงสาธารณสุข ตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาระบบการติดตามข้อมูลและการนำเสนอ ข้อมูล (Dashboard) ที่สำคัญด้านสุขภาพ และเพื่อใช้ในการ กำกับและติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยให้ ทุกหน่วยงาน บันทึกโครงการตามแผนปฏิบัติการ รายงานผล การดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ โดย ระบบบริหาร ยุทธศาสตร์สุขภาพ มีขั้นตอนหลักในการดำเนินงาน ได้แก่ ขั้นตอนการบันทึกบริบทและจัดสรรงบประมาณ ขั้นตอน บันทึกโครงการ กิจกรรม และงบประมาณ บันทึกเบิกจ่าย งบประมาณ บันทึกผลงานของโครงการ และ การนำข้อมูลใน ระบบบริหารยุทธศาสตร์ไปใช้ในการควบคุม กำกับ ติดตาม⁽³⁾

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา กำหนดระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ตามยุทธศาสตร์สุขภาพ จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2561 โดย ใช้ประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการ ทบทวน ประเมินผลยุทธศาสตร์และผลการดำเนินงานใน ปีงบประมาณ 2560 ใช้ข้อมูลจากระบบบริหารยุทธศาสตร์ สุขภาพประกอบการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัดและจัดทำ แผนปฏิบัติการสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2561 และ ใช้ข้อมูลในการควบคุม กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงาน และงบประมาณ ตามแผนปฏิบัติการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาและควบคุมกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงาน และงบประมาณ ในภาพรวมแผนยุทธศาสตร์ ของคณะทำงานประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) โดยการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดังกล่าวยังไม่มีการ ประเมินผล จึงกำหนดให้มีการประเมินผล เพื่อประเมินการ ดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดยการศึกษาใน สองกลุ่ม คือ ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน⁽⁴⁾ นั้น

สตัพเฟิลบีม และคณะ^(๕) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ชิปปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่ต่อเนื่องมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมินคือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โมเดลชิปป (CIPP Model) เป็นกระบวนการรวบรวมพรรณนาและจัดหาสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร^(๖) สอดคล้องกับ อริยะ นูญงามชัยรัตน์ (2557)^(๗) รูปแบบชิปป โมเดล (CIPP Model) เป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจด้วยความสมเหตุสมผล ในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และรูปแบบการประเมินนี้ ช่วยวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงาน ทำให้ปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานได้อย่างทันทั่วทั้ง มีการประเมินสรุปเพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน โดยฝ่ายประเมินทำหน้าที่ระบุ จัดหาและนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาและนำผลการประเมินที่ได้นั้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจ รูปแบบการประเมินนี้ จึงสามารถนำไปใช้ควบคู่กับการบริหารงาน ช่วยพิจารณาการดำเนินงาน บริหารงาน และกำหนดอนาคตการดำเนินงาน ดังนั้นควรใช้แบบจำลองนี้กับกิจกรรมที่เริ่มดำเนินการหรือกำลังดำเนินงานอยู่ และการประเมินปัจจัยนำเข้าและองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดทำข้อเสนอ โดยมุ่งการประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)^(๘)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบการประเมิน ชิปป (CIPP Model) ตามแนวคิดสตัพเฟิลบีม ในการประเมินผล “ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ” ในการควบคุม กำกับ ติดตาม งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา โดยประเมินผลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) กระบวนการ (Process Evaluation) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาการบริหารระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมิน สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผลสำรวจตัดสินทางเพื่อประเมินระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา โดยใช้รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจตามแนวคิดของสตัพเฟิลบีม (Stufflebeam) รูปแบบชิปป (CIPP model)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงาน โดยเก็บทุกหน่วยประชากร จำนวน 95 คน ประกอบด้วย ผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 27 คน และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 68 คน^(๔)

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด และ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด โดยแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC. (index of item objective congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญสาขาการวัดและการประเมินผล จำนวน 1 คน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ จำนวน 1 คน และผู้วิจัยได้ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามชุดที่ 1 สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) เท่ากับ 0.966 ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) เท่ากับ 0.970

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แล้วศึกษาความสัมพันธ์ตั้งเป็นข้อสมมติเพื่อใช้สรุปหรืออ้างอิงต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการประเมินผลสำรวจตัวชี้วัดของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา โดยใช้รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ รูปแบบชิปปี้ (CIPP model) ตามแนวคิดสตัฟเฟิลบีม โดยประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

1.ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน มีประสบการณ์มากกว่า 30 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.2 และมีประสบการณ์ระหว่าง 21 – 30 ปี และ ไม่เกิน 20 ปี เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 30.4 และมีประสบการณ์ในการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 91.3

1.2 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 21 - 30 ปี มีประสบการณ์ 30 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ระหว่าง 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8, 22.0 และ 17.0 ตามลำดับ และ ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.3 และมีประสบการณ์ในการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.4

2.ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สรุปผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ

ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ อยู่ในระดับมาก โดยผู้กำหนดนโยบายมีคะแนนเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 และ ผู้ปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 และหากพิจารณารายชื่อ พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้กำหนดนโยบายมีความคิดเห็นว่า ทั้งนโยบายของจังหวัดเอื้อต่อการดำเนินงาน และ หน่วยงานมีการประกาศหรือแจ้งการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.17 และ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 และ 0.78 และ การให้ความสำคัญกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงาน ของหน่วยงาน มีคะแนนต่ำสุด 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 ส่วน ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นว่า ความต้องการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และ ผู้บริหารใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และ ผลการดำเนินงาน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ทุกหน่วยงานมีความต้องการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะการกำกับติดตามงบประมาณ ซึ่งสามารถดูภาพรวมของเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานได้ และเป็นไปได้ที่จะใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการกำกับติดตามแผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน แต่ต้องมีข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ที่มีความถูกต้อง ความครบถ้วนและความทันเวลา ทั้งข้อมูลโครงการกิจกรรม การเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน ได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ได้ออกแบบความต้องการสารสนเทศในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการในระบบ โดย ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพยังไม่ได้เชื่อมโยงข้อมูลโครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน เข้ากับฐานข้อมูลอื่น เช่น ฐานข้อมูลคลังข้อมูล

สุขภาพ (Health Data Center : HDC) รายงานเส้นเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (รง.506/507) และในส่วนของการอภิปรายและการประเมินผลโครงการที่อยู่ในของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เป็นการประเมินผลโครงการเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ

3.ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สรุปผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ อยู่ในระดับมาก โดยผู้กำหนดนโยบาย มีคะแนนเฉลี่ย 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 และ ผู้ปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 และหากพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้กำหนดนโยบาย มีความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดย ความรู้ความเข้าใจของผู้นิเทศหรือผู้ประสานงานระดับจังหวัดต่อการดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 ส่วน ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ คู่มือ/เอกสารประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของจังหวัด มีคะแนนต่ำสุด 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 และการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของผู้ดูแลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพระดับจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านปัจจัยนำเข้า ของผู้กำหนดนโยบายและ ผู้ปฏิบัติงาน พบว่าด้านงบประมาณและวัสดุระบบอินเทอร์เน็ต มีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วน ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังต้องประสานผู้ดูแลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพระดับจังหวัดในการตอบข้อซักถาม และแก้ไขปัญหา ด้านความเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเพียงพอมีเพียง 2 หน่วยงานที่มีบุคลากรในการบันทึกการเบิกจ่ายงบประมาณ ไม่เพียงพอ เกิดจากภาระงานมากหรือลาออกหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กร ไม่มีการส่งต่องานและไม่ได้กำหนดผู้รับผิดชอบงานรายใหม่ให้ชัดเจน ด้านโปรแกรมระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีความ

เหมาะสมกับการใช้ในการกำกับติดตามแผนงาน โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน เป็นอย่างดี ในระดับจังหวัด ส่วนในระดับอำเภอ มีความเหมาะสมกับการใช้ในการกำกับติดตามแผนงาน/โครงการ งบประมาณ ส่วนผลการดำเนินงานยังไม่ได้ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานในระดับอำเภอ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ด้านคู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ควรเพิ่มเติมรายละเอียดเชิงลึกในการบันทึกข้อมูลในแต่ละส่วน เช่น หมวดกิจกรรม หมวดงบประมาณ หมวดรายจ่าย การบันทึกผลการประเมินโครงการ การใช้ประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และแผนหรือแนวทางดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน จังหวัดต้องมีการกำหนดแนวทาง/แนวปฏิบัติ ระยะเวลาในการดำเนินการ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพทุกส่วนดำเนินการตามบทบาท หน้าที่ และ จัดทำระบบพี่เลี้ยงเมื่อผู้ใช้ข้อมูลต้องการความช่วยเหลือ

4.ผลการประเมินด้านกระบวนการของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ อยู่ในระดับมาก โดยผู้กำหนดนโยบาย มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 และ ผู้ปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และหากพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นด้านกระบวนการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อเดียว ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสม่ำเสมอของการรายงานผลการดำเนินงานให้กับผู้บริหาร มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3.30 และ 3.40 ตามลำดับ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 และ 0.75 ตามลำดับ และหน่วยงานมีการกำหนดผู้รับผิดชอบระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.09 และ 3.95 ตามลำดับ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 และ 0.65

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการ ของผู้กำหนดนโยบายและ ผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ทุกหน่วยงานมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและ มอบหมายงาน โดย ผู้กำหนดนโยบายทุกหน่วยงาน มอบหมาย

ให้ผู้รับผิดชอบงานแผนหน่วยงาน วางแผนหรือแนวทางดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ส่วนการมอบหมายงานให้ผู้เกี่ยวข้องบันทึกข้อมูลมีความแตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน ด้านการนำองค์กร พบว่า ผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดยตรง แต่มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบงานแผนเป็นผู้ดำเนินการกำกับติดตาม และ นำเสนอข้อมูล และ ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน พบว่า มีเพียงสองในห้าของหน่วยงานทั้งหมดที่ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการ กำกับ ติดตาม และ รายงานผล โดยตรง

5.ผลการประเมินด้านผลผลิตของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิตของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาพบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ อยู่ในระดับมาก โดย ผู้กำหนดนโยบาย มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 และ ผู้ปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 และหากพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้กำหนดนโยบาย มีความคิดเห็นด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยสารสนเทศจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมีประโยชน์ในการบริหารงบประมาณ และ ผู้ใช้สารสนเทศได้รับประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการบริหารงบประมาณตามแผน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.83 และ 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และ 0.72 ตามลำดับ และ สารสนเทศจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมีประโยชน์ในการติดตาม กำกับ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหรือแผนยุทธศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 ส่วน ผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นด้านผลผลิต ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อเดียว ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความทันเวลาของข้อมูลการเบิกจ่ายในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ย 3.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และ ความถูกต้องของข้อมูลโครงการในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการ ของผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ทุกหน่วยงานสามารถใช้สารสนเทศระบบ

บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการรวบรวมข้อมูลโครงการ กิจกรรม งบประมาณ ในเบื้องต้น โดยหน่วยงานส่วนใหญ่ ใช้สารสนเทศจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนิน โดย เน้นด้านการกำกับติดตามงบประมาณเป็นหลักและมีเพียงสองในห้าของหน่วยงานทั้งหมดที่ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงานและนำไปใช้ในการรายงานผลโดยตรงในที่ประชุมหน่วยงาน นอกจากนี้ หน่วยงานส่วนใหญ่เริ่มใช้สารสนเทศจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ในไตรมาส 3 มีเพียงหน่วยงานเดียวใช้สารสนเทศจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในไตรมาส 2

6. สรุปผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

6.1 ด้านสภาพแวดล้อม นโยบายเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงาน จังหวัดควรมีการประกาศนโยบาย และกำชับให้ผู้บริหารระดับอำเภอใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ และ นำเสนอผลการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เปรียบเทียบรายอำเภอ ในที่ประชุม คปสจ.เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริหารระดับอำเภอเล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณและผลการดำเนินการในทุกมิติ และ ควรมีการพัฒนา ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในระดับอำเภอ ให้สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับระดับจังหวัด เช่น การประมวลผลข้อมูล นำเสนอข้อมูลให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลด้วยกราฟหรือแผนภูมิ ในแต่ละอำเภอ และ ควรเพิ่มเติมให้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูลสำคัญอื่น ๆ เช่น HDC รง. 506/507 เพื่อใช้ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน

6.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

6.2.1 ความรู้ความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ จังหวัดควรมีจัดอบรม/ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือกิจกรรมอื่น เพื่อช่วยเพิ่ม

ความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มของผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

6.2.2 ความเพียงพอของบุคลากร ในกรณีที่เกิดการย้ายออกหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กร โดยเฉพาะผู้รับผิดชอบการบันทึกการเบิกจ่ายงบประมาณ ควรมีการมอบหมายงานและส่งต่องานการบันทึกการเบิกจ่ายงบประมาณภายในหน่วยงาน

6.2.3 แผนปฏิบัติการ/โครงการ ต้องมีความชัดเจน โดยเฉพาะกรอบงบประมาณ และควรมีการกำหนดระยะเวลาในการเสนออนุมัติแผนปฏิบัติการ/โครงการ

6.2.4 คู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ควรเพิ่มเติมในส่วนของรายละเอียดเชิงลึก เช่น หมวดกิจกรรม หมวดงบประมาณ หมวดรายจ่าย การบันทึกผลการประเมินโครงการ ระเบียบการใช้งบประมาณในแต่ละแหล่งงบประมาณ การใช้ประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในแต่ละขั้นตอนการบันทึกข้อมูล และข้อจำกัดของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ จังหวัดควรจัดทำคู่มือวิธีโอประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมากขึ้น

6.2.5 ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพควรพัฒนาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพให้สามารถรองรับการบันทึกข้อมูลยุทธศาสตร์หรือประเด็นปัญหาในพื้นที่ และสามารถส่งออกรายงานค่าใช้จ่ายให้เป็นหมวดหมู่โดยตรง เช่น ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าสาธารณูปโภค การประชุม การอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ ควรเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลสำคัญอื่นๆ เช่น HDC รง. 506/507 เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

6.2.6 แผนหรือแนวทางการดำเนินการ จังหวัดต้องมีการกำหนดแนวทาง/แนวปฏิบัติ ระยะเวลาในการดำเนินการ และการกำกับติดตาม ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในทุกส่วนดำเนินการตามบทบาท หน้าที่ และหน่วยงานก็ต้องมีการกำหนดแนวทาง/แนวปฏิบัติ ตั้งแต่การขออนุมัติแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ โครงการ ระยะเวลาในการดำเนินการ การกำกับติดตามของหน่วยงานเอง ที่ชัดเจนและได้รับการลงนามโดยผู้บริหารของหน่วยงาน

6.3 ด้านกระบวนการ

6.3.1 การวางแผน หน่วยงานควรกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ (Flow Chart) กำหนดระยะเวลาดำเนินการ ระยะเวลาในการกำกับ ติดตาม ให้ชัดเจน และจังหวัดควรมีการกำหนดการประชุมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อทบทวน ปัญหา อุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

6.3.2 การมอบหมายงาน/กำหนดผู้รับผิดชอบ หน่วยงานต้องกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในทุกขั้นตอนให้ชัดเจน ก่อนเริ่มดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ ในแต่ละหน่วยงานต้องมีผู้รับผิดชอบดูแลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

6.3.3 การนำองค์กร จังหวัด ควรใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ นำเสนอเปรียบเทียบการดำเนินงานของแต่ละ คปสอ. ในที่ประชุม คปสอ. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารระดับอำเภอ เล็งเห็นความสำคัญและวางแผนในการบริหารจัดการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ ผู้บริหารหน่วยงาน ควรใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ในที่ประชุม คปสอ.ด้วยตนเอง

6.3.4 การควบคุมกำกับ จังหวัดควรมีการควบคุม กำกับ ติดตาม ในที่ประชุม คปสอ. 1-2 ไตรมาสต่อครั้ง และคืนข้อมูลให้กับหน่วยงาน ในรอบไตรมาสที่ 2 หรือ 3 เพื่อกระตุ้นเตือนให้พื้นที่ดำเนินการต่อเนื่อง และ ควรกำชับให้ผู้บริหารระดับอำเภอใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน

6.4 ด้านผลผลิต

6.4.1 ความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ของข้อมูล เป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ดังนั้น ควรมีการกำหนดผู้ตรวจสอบระดับอำเภอ/คปสอ. เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาของข้อมูลจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพและ จังหวัดควรมีการตรวจสอบและคืนข้อมูลให้กับพื้นที่

6.4.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ พบว่า หากข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีความถูกต้อง ครบถ้วน และ ทันเวลา

สารสนเทศที่ได้สามารถนำมาใช้ในการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและคืนข้อมูลการดำเนินงานให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการได้เป็นอย่างดี เนื่องจากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือสารสนเทศได้สะดวก รวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา และ ยังสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการอนุมัติโครงการหรืองบประมาณ ได้เป็นอย่างดี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มประชากรจริง จึงไม่เกิดการเบี่ยงเบนจากความผิดพลาด ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงาน โดยเก็บทุกหน่วยประชากร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.2 และ 83.1 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และ ระดับปริญญาตรี มีสัดส่วนเท่ากัน และ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 91.3 และ 76.3 แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี สามารถมองเห็นมุมมองปัญหา อุปสรรค และ ให้ข้อเสนอแนะได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษาวิจัย เรื่องการประเมินผล ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับมากทั้งสองกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ย 3.96 และ 3.75 (เกณฑ์การประเมิน 3.50) เนื่องจากหน่วยงานส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และผลการดำเนินงาน และระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการสารสนเทศในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลดำเนินงาน โดยเฉพาะ งบประมาณ สอดคล้องกับ อนันต์ อัครสุวรรณกุล และ คณะ

(2558).⁽⁹⁾ ศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโครงการ และงบประมาณของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 12 พบว่า กลุ่ม CEO ต้องการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน ระดับประเทศ เขต และระดับหน่วยงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และ ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งสองกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ย 3.72 และ 3.78 (เกณฑ์การประเมิน 3.50) เมื่อพิจารณารายละเอียด ทุกหน่วยงานมีความเพียงพอด้านงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์/ระบบอินเทอร์เน็ต แต่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ คู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โครงการ/แผนยุทธศาสตร์ และ แผนงานหรือแนวทางดำเนินการ ควรมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกิจกรรมให้สามารถดำเนินงาน ได้ดียิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 บุคลากร หน่วยงานส่วนใหญ่บุคลากรเพียงพอ แต่มีบางหน่วยงานบุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจากการลาออกของบุคลากร การเปลี่ยนแปลงโครงการองค์กร และบางหน่วยงานมีความต้องการบุคลากรเพิ่มเติม ในการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สอดคล้องกับ ชมกฤษ หุนนาค (2553)⁽¹⁰⁾ ศึกษาการประเมินผลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) จังหวัดนนทบุรี พบปัญหาการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ในการใช้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS)

1.2 งบประมาณ มีความเพียงพอต่อการดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดย หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้งบประมาณเพิ่มเติมในการจัดประชุม อบรมหรือกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เนื่องจาก จังหวัด ได้จัดประชุม/อบรมเกี่ยวกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ให้กับอำเภอ

1.3 วัสดุ/อุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยมีเพียง คู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.39 อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาคู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และเพิ่มเติมเนื้อหารายละเอียดเชิงลึกในการ

จัดประชุม/อบรม ในการบันทึกข้อมูลในแต่ละส่วน เช่น หมวดกิจกรรม หมวดงบประมาณ หมวดรายจ่าย การบันทึกผลการประเมินโครงการ การใช้ประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สอดคล้องกับ มนตรี เด่นดวง (2545)⁽¹¹⁾ ได้ให้ข้อเสนอแนะผลการวิจัยว่า ควรมีการปรับปรุงการพัฒนาศักยภาพให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เช่น การจัดสัมมนา อบรมแก่บุคลากรทุกคน เช่นเดียวกับ วรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์ (2557)⁽¹²⁾ ศึกษา การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ และควรมีการนำเทคโนโลยีในการบริหารจัดการฝึกอบรม เช่น การผลิตเอกสารฝึกอบรมในรูปแบบวีซีดี หรือ ดิจิตอล เป็นต้น

1.4 ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ไม่ได้ใช้เวลานานในการบันทึกข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สอดคล้องกับ ฌ็องซูพันธ์ เจริญนันท์ และ ไพบุลย์ เกียรติโกมล (2550)⁽¹³⁾ ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ต้องช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว

1.5 เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานมีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วน ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีความเหมาะสมกับการใช้ในการกำกับติดตามแผนงาน โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน ในระดับจังหวัด เป็นอย่างดี แต่สำหรับในระดับอำเภอ ควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพให้สามารถรองรับความต้องการสารสนเทศของระดับอำเภอ สอดคล้องกับวนิดา คงปล้อง (2554) ศึกษา การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและอำเภอในเขตการศึกษา 2 พบว่า การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การเก็บรักษา การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และการนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้เพื่อการบริหาร ยังไม่ตอบสนองความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับอนันต์ อัครสุวรรณกุล และคณะ (2558)⁽¹⁴⁾ ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารโครงการและงบประมาณของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 12 พบว่า การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อติดตามกำกับโครงการและงบประมาณของหน่วยงานในเขตสุขภาพไปประยุกต์ใช้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือเขต

สุขภาพอื่น ๆ ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของหน่วยงานปฏิบัติงานระดับพื้นที่เป็นหลัก และควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคพัฒนาระบบที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงของแต่ละเขตสุขภาพ นอกจากนี้ Penn et al. (2019)⁽¹⁴⁾ ศึกษา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับการปรับปรุงสุขภาพชุมชน กรณีศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า ควรออกแบบระบบสารสนเทศให้เน้นประโยชน์และตอบสนองต่อการใช้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตอบสนองต่อการใช้งาน

1.6 แผนหรือแนวทางทางการดำเนินงาน จังหวัดและหน่วยงานควรมีการกำหนดแนวทาง/แนวปฏิบัติ ระยะเวลาในการดำเนินการ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับการลงนามโดยผู้บริหารของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดำเนินการตามบทบาท หน้าที่

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการ จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งสองกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ย 3.65 และ 3.64 (เกณฑ์การประเมิน 3.50) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ความสม่ำเสมอของการรายงานผลการดำเนินการนำองค์การของผู้บริหาร และ ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ควรมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมกิจกรรมให้สามารถดำเนินงาน ได้ดียิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวางแผนหรือวางแผนแนวทางในการดำเนินการ พบว่า ทุกหน่วยงาน ผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบาย มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบแผนยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการของหน่วยงาน กำหนดแนวทางในการดำเนินการระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

2.2 การกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงาน พบว่า ทุกหน่วยงานมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายงาน โดยในแต่ละหน่วยงานกำหนดผู้รับผิดชอบและมอบหมายการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพที่แตกต่างกัน

2.3 การนำองค์การของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายไม่ได้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยตรง แต่มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบแผนยุทธศาสตร์/ปฏิบัติการ เป็นผู้ดำเนินการกำกับติดตามและนำเสนอข้อมูล โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.43 อยู่ในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย

แบบสอบถามของผู้กำหนดนโยบาย สอดคล้องกับ หมัญช หุ่น นาค (2553)⁽¹⁰⁾ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการระบบ บริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ได้แก่ การขาดการสนับสนุนและการสั่งการของ ผู้บริหาร เช่นเดียวกับ และ ฌญุพันธ์ เจริญนนท์ และไพบูลย์ เกียรติโกมล (2550)⁽¹¹⁾ ได้กล่าวถึงปัญหาที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับ การใช้ระบบสารสนเทศ คือ ผู้บริหารหลายคนยังติดอยู่กับ ระบบงานที่เชื่อว่ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการ ใช้ระบบสารสนเทศ และไม่ยอมรับเรียนรู้และเปิดรับการเปลี่ยนแปลง จึงให้ความสนใจ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้อยกว่าที่ควร

2.4 ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ พบว่า ผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์ สุขภาพ ยังไม่ได้ให้ความสำคัญร่วมมือกับการดำเนินงานระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ และ จังหวัดควรจัดทาระบบที่เลี้ยง เพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์ สุขภาพ สอดคล้องกับ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2545)⁽¹⁵⁾ ได้กล่าวถึง ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศ อาจเกิดจากการขาด ความร่วมมือหรือการประสานกิจกรรมต่างๆ

2.5 ความสม่ำเสมอของการรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า ทั้งผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.30 และ 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง และจากสัมภาษณ์ พบว่า ทุกหน่วยงานมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบ แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน เช่น การติดตามในที่ประชุม ติดตามผู้รับผิดชอบโครงการรายบุคคล ติดตามโดยใช้ แบบฟอร์ม และ การใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยตรง ในการรายงานผล

3. ผลการประเมินด้านผลผลิต ทั้งผู้กำหนดนโยบายและ ผู้ปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งสองกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ย 3.70 และ 3.65 สอดคล้องกับ สรรเสริญ สารีบุตร (2545)⁽¹⁶⁾ ศึกษา เรื่องการประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการ บริหารของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยประเมินความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร พบว่า ในระดับผู้บริหารมีความพึงพอใจใน รายงานข้อมูลในระดับมากและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จริง ส่วนระดับผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศมีความพึงพอใจใน การใช้โปรแกรมในระดับมาก เช่นเดียวกับระดับผู้บริหาร เมื่อ

ศึกษาถึงรายละเอียด พบว่า ความทันเวลาของข้อมูลการเบิกจ่าย ในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มีคะแนนเฉลี่ย 3.32 ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กัญ ติมาถิ่นบางเดียว (2547)⁽¹⁷⁾ ศึกษาคุณภาพของสารสนเทศสำหรับการ ประเมินคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการ ประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาคุณภาพ ของสารสนเทศด้านความเป็นปัจจุบัน ความสะดวก ความ ถูกต้อง ความชัดเจน ความสมบูรณ์ของสารสนเทศพบว่าปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศ คือ ข้อมูลไม่ สมบูรณ์ ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง และไม่เป็นปัจจุบัน โดย คุณสมบัติของข้อมูลและสารสนเทศที่ดี ต้องมีสมบัติ ได้แก่ ความถูกต้อง ความทันเวลา เชื่อถือได้และเหมาะสมแก่การใช้งาน (ฌญุพันธ์ เจริญนนท์, 2548)⁽¹¹⁾

4. ผลการวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหา ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของ หน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ควร เริ่มต้นจากจังหวัดกำหนดเป็นนโยบายในการกำกับติดตามแผน ยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการ โครงการ ในระดับจังหวัด/อำเภอ และกำหนดแนวทาง/แนวปฏิบัติ ระยะเวลา และการควบคุม กำกับติดตาม ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งเก็บ ข้อมูลความต้องการสารสนเทศระดับอำเภอ ให้ทีมพัฒนาระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ให้เสร็จสิ้น ภายในไตรมาส 1 และในไตรมาส 2 ควรมีการจัดประชุม อบรม หรือกิจกรรมใด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระบบบริหาร ยุทธศาสตร์สุขภาพและปรับปรุงหรือเพิ่มเติมรายละเอียดเชิงลึก ในคู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพหรือ จัดทำคู่มือปฏิบัติ คู่มือประกอบการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์ สุขภาพ และในไตรมาส 3 ควรมีการกำกับติดตามการดำเนินงาน ในที่ประชุม คปสจ. พร้อมนำเสนอผลการดำเนินงานระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพเปรียบเทียบกับอำเภอ โดยใช้ระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยตรง และกำกับติดตามผ่าน ช่องทางต่างๆ เช่น ลงเยี่ยมติดตามในระดับพื้นที่ การติดตาม ผ่านกลุ่มไลน์ เป็นต้น และ ในไตรมาส 4 ควรมีการกำกับติดตาม การดำเนินงานในที่ประชุม คปสจ. พร้อมนำเสนอผลการ ดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพเปรียบเทียบกับ อำเภอ โดยใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพโดยตรง อีกครั้ง และ จัดประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ เก็บข้อมูลการดำเนินงาน

ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพให้หน่วยงานระดับอำเภอ ในระดับอำเภอ ในไตรมาส 1 กำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงาน แนวทาง/แนวปฏิบัติ ระยะเวลาการบันทึกข้อมูล การควบคุม กำกับติดตาม รูปแบบการบริหาร ผู้รับผิดชอบงาน โดยเฉพาะ ผู้ดูแลระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพของหน่วยงาน และแผน ยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติการ/โครงการ ต้องมีความชัดเจน โดยเฉพาะงบประมาณ ทั้งแหล่งงบประมาณ กรอบงบประมาณ และแจ้งให้ผู้บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพทราบ และในไตรมาส 2 เริ่มการบันทึกข้อมูลโครงการตามแผนยุทธศาสตร์สุขภาพและกำกับติดตามโครงการที่ได้ดำเนินการ โดยผู้บริหาร ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามในที่ประชุมหน่วยงาน และในไตรมาส 3 เริ่มกำกับ ติดตามแผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน โดยให้ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้บันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานและ อภิปรายผลโครงการ และในไตรมาส 4 ผู้กำกับติดตามแผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน ควรใช้ข้อมูลจากระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในการรวบรวม วิเคราะห์ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และคืนข้อมูลให้กับผู้รับผิดชอบโครงการ ทราบ และ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ ในปีถัดไป

ข้อเสนอแนะ

1. จังหวัดต้องกำหนดเป็นนโยบาย และ ทุกหน่วยงาน ควรใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เป็นเครื่องมือหลักในการกำกับ ติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ ผลการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศจากระบบบริหาร ยุทธศาสตร์สุขภาพในการรายงานให้ผู้บริหารหรือผู้กำหนด นโยบาย โดยตรง

2. หน่วยงานต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละ ขั้นตอนของการดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพให้ ชัดเจน และพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบ บริหารยุทธศาสตร์สุขภาพในทุกกระบวนการของการ ดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

3. ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพสามารถตอบสนอง ในเบื้องต้นได้ดี จึงควรดำเนินการต่อไป และ จังหวัดต้องแจ้ง ให้ทีมพัฒนาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ กระทรวง

สาธารณสุข พัฒนาระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพให้สามารถ รองรับความต้องการสารสนเทศในระดับอำเภอ

4. จังหวัด ควรจัดทำสื่อหรือคู่มือการใช้ระบบบริหาร ยุทธศาสตร์หรือคลิปวิดีโอที่มีรายละเอียดเชิงลึก เช่น หมวด กิจกรรม หมวดงบประมาณ หมวดรายจ่าย การบันทึกผลการ ประเมินโครงการ ระเบียบการใช้งบประมาณในแต่ละแหล่ง งบประมาณ การใช้ประโยชน์จากระบบบริหารยุทธศาสตร์ สุขภาพ และข้อจำกัดของระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เพื่อ ช่วยให้ผู้ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมีความรู้ความเข้าใจ และ มั่นใจในการใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ มากยิ่งขึ้น

5. จังหวัดควรวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และ เปรียบเทียบ ข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของการดำเนินการ ในแต่ละหน่วยงาน แล้วคืนข้อมูลให้ผู้บริหารของหน่วยงาน ทราบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการ ดำเนินงานระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ

6. หน่วยงาน ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ตั้งแต่การขออนุมัติแผน ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ โครงการ การจัดประชุม/อบรม การ บันทึกข้อมูลในระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ การกำกับ ติดตามของจังหวัด/อำเภอ และการรายงานผลการดำเนินงานใน ที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ

7. จากการวิจัย พบว่า ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ สามารถดำเนินการสู่ระดับอำเภอได้ในเบื้องต้น แต่ยังไม่ได้ ตอบสนองความต้องการสารสนเทศของระดับอำเภอในทุกมิติ และยังไม่ได้เชื่อมโยงข้อมูลเข้ากับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ของตำบล จึงยังไม่ควรขยายผลสู่ในระดับตำบล

8. จากการวิจัย พบว่า จังหวัดควรมีการปรับปรุงการ บริหารระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ของหน่วยงานสังกัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดย กำหนดเป็นนโยบาย วางแผนหรือแนวทางหรือแนวปฏิบัติ ให้ชัดเจน และ ควรมีการกำกับติดตามในที่ประชุม ทั้งในระดับ จังหวัดและระดับอำเภอ

9. จากการวิจัยพบว่า จังหวัดควรกำหนดให้ผู้บริหารใน หน่วยงาน ใช้ระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ เป็น เครื่องมือหลักในการกำกับติดตาม แผนงาน/โครงการ งบประมาณ และ ผลการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์/ แผนปฏิบัติการ

10. ควรมีการประเมินผลและเปรียบเทียบการบริหารระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ ในแต่ละหน่วยงานของหน่วยงานสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาว่ารูปแบบใดเหมาะสมกับระบบบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพมากที่สุด เพื่อใช้เป็นทางเลือกในการขยายผลสู่ระดับอำเภอทั่วประเทศ

11. ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก รศ. ดร. วราภรณ์ จันทร์คง และ รศ. ดร. สมโภช รติโอพา

ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิด และ ขอขอบคุณ ผศ. ดร. ยุกาวดี สมบูรณ์กุล รศ. ดร. จุฑามณี ตรีคุณมุกดา ดร. พัฒนิจ โกญจนาท อาจารย์อนันต์ อัครสุวรรณกุล ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย และ อาจารย์วรัตต์ ศิริชา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย และ ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. ฌ็อง-ฌัก เชมบอร์น และ โฟลลีย์ เกียติ โคมล. (2550). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
2. สมคิด บางโม. (2553). องค์การและการจัดการ (Organization and Management). (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
3. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2560). (ร่าง) คู่มือระบบติดตามการบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพ (Strategic Management System: SMS) ปีงบประมาณ 2561. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สืบค้นจาก http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/SMS%20Anan15160.pdf.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา. (2561). เอกสารการตรวจราชการและนิเทศงาน กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ 2561 รอบ 1. สงขลา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา.
5. สมคิด พรหมชัย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์
6. สุภมาส อังสุโชติ. (2549). การประเมินนโยบาย แผนงาน และ โครงการ (Evaluation of policy, Program and Project) ใน ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินนโยบาย แผนงาน และ โครงการ (หน่วยที่ 6, น. 31 – 34). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
7. อริยะ บุญงามชัยรัตน์. (2557). การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาสุขภาพ (Management for Health System Development) ใน ประมวลสาระชุดวิชา การติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาสุขภาพ (หน่วยที่ 14, น. 5-19). (พิมพ์ครั้งที่ 2) นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
8. นวาร์ อินโย. (2555). การประเมินโครงการ (Program Evaluation). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
9. อนันต์ อัครสุวรรณกุล, พงศ์เทพ สุธีรวุฒิ และ ชรรณศักดิ์ โคจรนา. (2558). การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารโครงการและงบประมาณของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตสุขภาพที่ 12. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).
10. ชมกฤษ หุนานาค. (2553). การประเมินผลระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) จังหวัดนนทบุรี. วารสารวิทยบริการ, 21(2), 45-62.
11. มนตรี เฒ่าดวง. (2545). การประเมินโครงการมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
12. วรณภา ศรีพุทธสมบุญ. (2554). การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาทักษะภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. เอกสารวิชาการฉบับที่ 4/2557. สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สืบค้นจาก <http://elab.fisheries.go.th/LIBCAB/DRAWERS/ABS/DATA0001/00001411.PDF>
13. วนิดา คงปล้อง. (2544). การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและอำเภอในเขตการศึกษา 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
14. Penn, L., Goffe, L., Haste, A. & Moffatt, S. (2019). Management information systems for community based interventions to improve health: qualitative study of stakeholder perspectives. BMC Public Health, 19 (105), 1-8.
15. สมบัติ ช่างชัยวงศ์. (2545). การบริหารโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ เสมาธรรม
16. สรรเสริญ สาริบุตร. (2545). การประเมินผลการใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
17. กัญญาณิ ถิ่นบางเตียว. (2547). คุณภาพของสารสนเทศสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
18. ฌ็อง-ฌัก เชมบอร์น. (2548). การบริหารธุรกิจ (Business Administration). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.